

[Heilesen.]

den af socialministeriet nedsatte kommission om alkoholistforsorgen, give vægtige bidrag hertil.

Alkoholkapitalen har gennem tiderne vokset sig stærk og har fået en stadig stigende indflydelse på hele vor samfundsordning. Den kan som magtfaktor blive meget farlig for vort folks fremtid. Den har forstået ved en taktisk tilrettelæggelse af sine interesser at sætte alkoholerhvervene i relief og har derved medvirket til, at afholdsbevægelsens ædrueligheds- og oplysningsarbejde agtes ringe. Alkoholkapitalen fører en dobbelttilværelse. Foruden at dens virksomheder giver enorme beløb i statskassen, evner man fra samme kilde at give store beløb til kunsten og videnskaben og meget andet. Den skaber sig herved en gloriertilværelse, som forblinder samfundet og i mangfoldige tilfælde skaber en forkert bedømmelse af de virkelige forhold. Den fine og skinnende medaille har nemlig en meget mørk og trist bagside, nemlig den, at det er alkoholmisbrugerén, der er direkte eller medvirkende årsag til det stigende behov for øgede sociale hjælpeforanstaltninger. Hvis man vil se nærmere efter, finder man også billedet af alkoholen som en rød tråd gennem det meste af den nød og elendighed, der findes i vort samfund: ulykkelige ægteskaber, trang til øget børneforsorg, færdselsulykker og meget andet. Alt dette tager man ikke med i billedet ved bedømmelsen af alkoholkapitalens samfundsmæssige værdi.

Afholdsbevægelsens arbejde har i årene, der er gået, aldrig manglet anerkendelse og sympatitilkendegivelse, heller ikke fra de skiftende regeringer. Jeg behøver bare at minde om tidligere undervisningsminister Bomholts udtalelse som formand for folketinget ved rigsdagens 100 års jubilæum, nuværende højtærede undervisningsminister Hvidbergs udtalelser ved DAF's årsmøde i 1951 og de nuværende højtærede ministres, socialminister Poul Sørensens og indenrigsminister Aksel Møllers, udtalelser ved Danske Afholdsselskabers Forbunds årstævne, hvor indenrigsministeren gav tilsagn om nedsættelse af et statens ædruelighedsråd her i landet.

Når der intet er sket senere på dette område, tror jeg godt, at statens anstrengte økonomi er medvirkende årsag hertil, og jeg skal senere i min tale komme tilbage til

spørgsmålet med et forslag til løsning af de økonomiske problemer.

At stat og kommune i de senere år har unddraget sig deres andel i de stigende udgifter, der er forbundet med et effektivt arbejde for ædruelighedsoplysning, er en kendsgerning. Det skal indrømmes, at det ikke mindst er tidens krav om offentlige besparelser, der hidtil har fået de skiftende regeringer til at vige tilbage for at fremskaffe et økonomisk grundlag for en virkelig løsning af de mangeartede problemer i forbindelse med ædruelighedsarbejdet. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at en statistiker har foretaget en belysning af forholdet mellem de af afholdsbevægelsen i perioden 1935-36—1950-51 oppebårne stats-tilskud til ædruelighedsarbejdet og de beløb, bevægelsen ville have modtaget, hvis tilskudsydelsen var blevet pristalsreguleret. Det viser sig — og dette er ganske nøje beregnet —, at afholdsbevægelsen ville have fået ca. 110 000 kr. mere i løbet af de 15 år, hvis tilskudsbeløbet havde fulgt pristallet.

Det tegner sig meget tåget, hvordan regnskabet egentlig står, når man for statens vedkommende på den ene side gør dens indtægter op af produktion, salg og udskænkning af stærke drikke og på den anden side dens udgifter til den del af rets- og politikvæsen, børneforsorg, sindssyge- og åndssvageforsorg og meget andet, som skyldes misbrug af stærke drikke.

Det har ikke hidtil været et samfundsoønske eller -krav at få fremskaffet en mere nøjagtig opgørelse over disse forhold, men det bør kunne forventes, at den siddende alkoholkommission, som nu har arbejdet siden 1947, vil skaffe oplysning om, hvordan alkoholregnskabet stiller sig. Uanset, hvorledes alkoholkapitalens gevinst- og tabskonto står til vort samfund, vil jeg påstå, at de skattebeløb, der i dag indgår i de offentlige kasser fra spiritusomsætningen, lettere kunne bæres af skatteyderne, selvom de ikke fik en dråbe af de stærke drikke.

Afholdsbevægelsen har ikke med de stigende priser kræfter til fortsat at bære det hjælpe- og oplysningsarbejde, som den hidtil har båret. Det må være i samfundets interesse, at der skabes et solidt økonomisk grundlag til fortsættelse heraf. Jeg gør opmærksom på, at afholdsbevægelsen er rede til samarbejde om en samfundsmæssig belysning og løsning af de for vort land